

KOPERNICZKI

SP 24 Tarnów

nr 43

październik 2024

Koperniczki

Spis treści

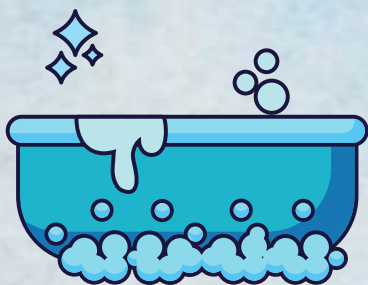
Co można świętować.....	str. 3
Ostatnia melodia.....	str. 5
Trendy modowe.....	str.8
Mundurek szkolny.....	str.10
Dzień ptaków.....	str. 13
Higiena cyfrowa.....	str. 14
Książki.....	str. 16
Kącik jesieniary.....	str.18
Nasze źródła.....	str. 21
Autorzy materiałów.....	str. 22

CO MOŻNA ŚWIĘTOWAĆ

1 PAŹDZIERNIKA Międzynarodowy dzień kawy można nazwać także świętem wszystkich dorosłych. Dla wielu ludzi dzień bez kawy jest czymś jak (najgorsza) kara. W dzień kawy wiele kawiarni przygotowuje specjalne menu z rodzajami kaw, których nie można tam kupić na co dzień, dlatego w ten dzień warto wybrać się na kawę do ulubionej kafejki.

7 PAŹDZIERNIKA
DZIEŃ WANNY

Niektórzy preferują kąpiele pod prysznicem, jednak istnieje również duża grupa osób, które czas wieczornego relaksu wolą spędzić w wannie. Być może jest to przyjemniejsze z powodu tego, że w sklepach można teraz znaleźć bardzo dużo przeróżnych rodzajów mydeł, kul do kąpieli, a nawet specjalnych olejków zapachowych. Co prawda, kąpiąc się pod prysznicem, zużywamy mniej wody, ale korzystanie z wanny jest moim zdaniem dużo bardziej atrakcyjne.

8 PAŹDZIERNIKA
DZIEŃ OŚMIORNICY

Ośmiornice uważane są za najinteligentniejsze bezkręgowce. Potrafią otwierać słoiki, rozpoznawać kształty i kolory oraz uczyć się na podstawie obserwacji innych ośmiornic. Ośmiornice mają trzy serca, dwa pompują krew przez skrzela, a trzecie natlenioną krew do reszty ciała. Co ciekawe, trzecie serce przestaje bić, gdy ośmiornica pływa, dlatego szybko się męczy.

10 PAŹDZIERNIKA **DZIEŃ DRZEWA**

Dzień drzewa został stworzony, aby uświadomić ludziom to, w jakiej sytuacji znajdują się drzewa i jak można im pomóc.

W 2020 r. tropiki straciły ponad 12 mln hektarów pokrywy drzewnej. Przez wycinkę drzew prawie połowa pierwotnych lasów na całym świecie została utracona.

20 PAŹDZIERNIKA **DZIEŃ KRAJOBRAZU**

Słowo „krajobraz” najczęściej kojarzy nam się z jakimś obrazem lub fotografią, jednak krajobraz to również to, co stworzyła natura; po prostu to, co możemy zaobserwować, np. na jesiennym spacerze po parku. Namalowane krajobrazy najczęściej są najpiękniejszymi widokami, jakie mieszczą się w głowie artysty, ale nie wszystkie krajobrazy są takie piękne i kolorowe...

24 PAŹDZIERNIKA **DZIEŃ ORIGAMI**

Origami to prastara japońska sztuka składania papieru. Kto by pomyślał, że ze zwykłej kartki papieru można złożyć wielkiego smoka czy małą, skaczącą ośmiorniczkę! Niektórzy ludzie mają niezwykły talent do tworzenia różnych rzeczy z papieru, i spod ich rąk wychodzą prawdziwe rzeźby! Niektórzy tworzą również przyrządy medyczne! Niedługo ma powstać rurka origami, która będzie pomagała w walce z zatorami. Jeśli jeszcze nigdy nie zdarzyło ci się mieć styczności z origami, koniecznie spróbuj to zrobić

24 października.

„Ostatnia melodia”.

Dzisiaj piszę o tych wszystkich ciężkich, ważnych momentach, które chowam głęboko w sercu. Nie zawsze jest łatwo ubrać myśli w słowa i wyjść przed szereg, pokazując swoją odmienność, obnażając swoje uczucia. Opowiem wam moją historię sprzed lat, która - mam taką nadzieję - zostawi w was ślad. Na zawsze.

Im dalej wchodzę w zniszczone ulice Warszawy, tym trudniej jest mi zrozumieć, gdzie się znajduję. Błądzą po mieście, w którym się urodziłam, które było moim miejscem na ziemi.

Mam 20 lat. Za dużo, by zacząć od nowa, za mało, by przestać walczyć. Za dużo, by naiwnie uwierzyć, że wszystko się ułoży, za mało, by zwątpić.

-Walcz- powtarzam cicho już od godziny, gdy patrzę na miasto skazane przez Hitlera na zagładę.

- Dlaczego walczysz?- pytam siebie, drobną niebieskooką dziewczynę z brązowymi włosami - powstańca.

Odpowiedź przychodzi natychmiast.

Nagle przed oczami stają mi obozy z drużyną w Bieszczadach, kursy pierwszej pomocy, ogniska. Już wiem, dlaczego. Dla harcerstwa i dla wolnej Polski.

Te słowa, które tłoczą się w mojej głowie, same układają się w piosenkę:

*Może to już ostatni raz
gdy widzimy wszyscy brzask
gdy siedzimy razem wraz
może to już na nas czas
kiedy wybrzmi ta piosenka
skończy się nasza wiosenka
ta wspaniała życia parodia
nasza ostatnia melodia.*

Dryń! - to dzwoni dzwonek do drzwi. Zrywam się jak oparzona i biegnę, biegnę, bo wiem, co będzie przed nimi czekać.

Otwieram, a na wycieraczkę leży zaproszenie na ślub. Pamiętam, jak sama takie roznosiłam. Codziennie rozwoziłam rowerem setki takich zaproszeń, czasami zatrzymywało mnie gestapo. Pytali, co i gdzie wiozę.

Odpowiadałam zgodnie z prawdą, tak przynajmniej myślałam. Teraz już wiem, co wiozłam. Nie zaproszenia na ślub, tylko tajne i sprytnie ukryte wiadomości.

Właśnie patrzę na jeden z takich listów, otwieram go, przeglądam i wychodzę. Po drodze tylko chwytam apteczkę.

Przechodzę przez dobrze znane mi ulice, które ledwo poznaję. Większość budynków jest zawalona, kościoły zburzone, a domy ogołoczone z wszystkich przedmiotów mających jakąkolwiek wartość. Dochodzę na miejsce spotkania przed czasem.

Za chwilę zaczniemy walkę o Warszawę... Walki zaczynają się wcześniej, niż się spodziewałam.

Słyszę pierwsze strzały i mimo strachu biegnę za innymi sanitariuszkami. Wbiegamy do naszego polowego szpitala i szybko ubieramy białe kitle lekarskie. Naszym zadaniem jest uratować dziś jak największą liczbę osób. Część żołnierzy sama do nas przychodzi albo są przynoszeni przez swoich towarzyszy, jednak czasami musimy wbiegać na pole walki, żeby kogoś uratować.

Tak jak teraz. Zbliżam się do pola walki, sprawdzam, czy ktoś nie potrzebuje pomocy. Widzę polskiego żołnierza, który leży ranny na polu bitwy. Wiem, że mogę tego nie przeżyć, ale mimo wszystko biegnę mu na pomoc. W połowie drogi czuję przeraźliwy ból w ramieniu. Zostałam postrzelona.

-Dam radę, dam -szepczę do siebie i idę dalej - krok za krokiem, krok za krokiem, krok za krokiem - powtarzam.

Wydaje mi się, że idę w nieskończoność, ale w końcu docieram do rannego chłopaka. Jest w moim wieku.

-Słyszysz mnie?- pytam.

- Tak - odpowiada z trudem.

-Dasz radę iść?- mówię, bo widzę, że ma zranioną nogę.

- Jeśli mnie podeprzesz, to raczej tak.

Słyszając to, chwytam go zdrowym ramieniem za plecy i ciągnę, ciągnę go do polowego szpitala. Już niedaleko. Przetrwa.

Dochodzimy, a raczej dowlekamy się w końcu na miejsce.

- Ewka!- wołam jedną z wolnych sanitariuszek - Chodź tu, on potrzebuje pomocy, a ja nie dam rady sama. Muszę opatrzyć swoje rany.

- Natalia! Jak dobrze cię widzieć. Oczywiście, że mu pomogę.

Kiedy nareszcie nie muszę podtrzymywać żołnierza, wyciągam z apteczki bandażę i owijam zranione ramię. Zaciskam z bólu zęby, tak bardzo boli. Przez chwilę zastanawiam się, czy nie zrobić sobie przerwy, ale kiedy rozglądam się wokół, widzę, że jest tak dużo rannych, mamy za mało ludzi, by im pomóc. Muszę iść dalej.

Kilka godzin później zamykam oczy kolejnego zmarłego. Nie znam jego historii, nawet imienia, ale łzy wciąż lecą mi po twarzy. To wszystko jest takie smutne. Teraz znów słyszę znajome słowa piosenki:

*kiedy wybrzmi ta piosenka
skończy się nasza wiosenka
ta wspaniała życia parodia
nasza ostatnia melodia. 1)*

Słowa unoszą się w powietrzu, są smutne, ale nam przynoszą spokój.

-Patrzcie! - woła ktoś, przerywając piosenkę i wskazując na żołnierza stojącego na podwyższeniu.

-Ten dzień był bardzo ciężki i smutny dla nas wszystkich - przemawia żołnierz - ale 17 stycznia 1945 roku przejdzie też do historii jako dzień szczęśliwy. Walczyliśmy i ginęliśmy w walce o Warszawę. Dziś się udało. Stolica jest wolna!

Słyszę krzyki, śmiechy i wiwaty, ale to wszystko wydaje mi się jakieś zamglone. W głowie wirują mi słowa „**Wyzwoliliśmy Warszawę.**”

TRENDY MODOWE

na sezon jesień- zima 2024/2025

1. Kolory

W nadchodzącym sezonie będzie modna stonowana paleta barw. Tradycyjnie jesienne beże, szarości, brązy i czerń będą idealnie pasować do czerwieni oraz kolorów takich jak burgund, khaki, musztardowy, ciemny granatowy, stalowy błękit, pudrowy róż. Jesienne stylizacje można też uzupełnić fuksją, fioletem czy soczystą zielenią.

2. Wzory

W sezonie jesień zima 2024 do łask wrócą przede wszystkim wzory. Panterka i krata będą królować zwłaszcza na płaszczach i szalikach. Co ciekawe na wielu jesiennych pokazach mody było widać również, że do łask wraca styl boho i ponczo.

3. Oversizowy ciepły sweter w połączeniu ze spódnicą to jedna z ciekawszych modowych propozycji na nadchodzący sezon.

4. Z dodatków, które przewijały się często w kolekcjach można wymienić m.in. materiałowe duże kwiaty, kokardki, cekiny i frędzle.

5. Na sezon jesień zima 2024 modne będą długie płaszcze, klasyczne trencze, krótkie kożuchy oraz jesienno-zimowe materiałowe kurtki w stylu budrysówki.

Jeśli chodzi o modne buty, to przede wszystkim będą królować kozaki. Torebki w stylu boho z frędzelkami w odcieniach beżu i brązu.

Mundurki szkolny na osi czasu

Mundurki szkolne przez niektórych są traktowane jako wyraz prestiżu, inni postrzegają je jako ograniczenie wolności.

Współcześnie to szkoły decydują, czy uczniów będzie obowiązywał wspólny uniform lub odzież o charakterystycznym wzornictwie. Najchętniej do takiego rozwiązania skłaniają się szkoły prywatne.

Jak było 100 lat temu

Rola mundurków zmieniała się przez dekady, podobnie jak ich wygląd.

Drogi Czytelniku, a teraz zabiorę Cię na wycieczkę po przeszłości, abyś mógł zobaczyć jak dawniej Twoi rówieśnicy chodzili ubrani do szkoły.

1920 W okresie międzywojennym wygląd mundurka szkolnego regulował przepiszy danej szkoły. Strój dziewczęcy często składał się ze spódniczki układanej w faldy oraz bluzki z tego samego materiału z mankietami i białym kołnierzykiem

1925 Stroje chłopięce obejmowały palta i białe koszule ze sztywnym kołnierzykiem. Koszulom często towarzyszył krawat.

1950 – 1960 Po II wojnie światowej najbardziej charakterystycznymi atrybutami uczennic były granatowe fartuszki przed kolano z białym kołnierzykiem, granatowe płaszcze i berety

1960 Chłopcy nosili garnitury w kolorze ciemnoniebieskim. Taki strój obowiązywał przez cały rok, nie tylko w szkole; zwolnienie z obowiązku jego noszenia obowiązywało dopiero w wakacje.

1978 Moda fartuszkowa. Dla chłopców krótkie, dla dziewcząt dłuższe, w jednolitym kolorze niebieskim lub granatowym. Wykonane z poliestru, prawie „plastikowe”, z odpinanymi na guziki białymi kołnierzykami. Za ekstrawagancję i szyk mody uchodziły te dziergane na szydełku.

1984 Na początku lat 80. XX wieku, z powodu kryzysu i trudności z nabyciem fartuchów, w wielu szkołach zaniechano wymagania jednolitego stroju szkolnego

Pod koniec dekady uczniowie zyskali większą swobodę w zakresie dowolności w doborze stroju. Zniesiono obowiązek noszenia mundurków aż do 2007 roku, kiedy to minister Roman

Giertych powrócił z tym pomysłem.

Wygląd mundurka był uzależniony od tego, co ustalono w lokalnych placówkach, więc często była to prosta kamizelka albo koszulka, która miała jedynie sprawić, że szkoła dopełni obowiązku.

W 2008 roku zniesiono obowiązkowe mundurki, a ich noszenie jest dziś jedynie tradycją.

2010 uczniowie ubierają się już swobodniej i mogą nosić to, co chcą.

W większości placówek edukacyjnych nie ma obowiązkowych mundurków, ale jest Statut i on to zawiera w sobie punkty odnoszące się do wyglądu uczniów.

Najczęściej spotykane zapisy mówią, że strój ma być *odpowiedni, stonowany i skromny*.

Zabrania się więc noszenia koszulek na ramiączkach i odsłaniających brzuch, a także krótkich szortów, głębokich dekolatów oraz ubrań z przezroczystych tkanin, które więcej pokazują, niż zakrywają.

Niewskazana jest także nadmierna ilość dodatków oraz ozdób, jak i niezbyt dobrze się patrzy na to, by w szkole chodzić w czapce i kapturze nasuniętym na głowę.

Wszystko inne jest właściwie dozwolone, oczywiście w granicach dobrego smaku. Ważne też, by dopilnować, aby strój był czysty i schludny.

W dniu 1 października obchodzimy Światowy Dzień Ptaków, a 2 października Europejski Dzień Ptaków.

Ptaki zamieszkują wiele różnych środowisk na Ziemi. Spotykamy na pustyniach, stepach, w lasach iglastych i tropikalnych, łąkach polach czy w bezpośrednim sąsiedztwie człowieka. W bibliografii opisano ponad 9000 gatunków współczesnych ptaków, z czego w Polsce stwierdzono ponad 440 gatunków.

W Polsce żyje w stanie dzikim 421 gatunków ptaków, z czego 236 jest lęgowych. Pozostałe gatunki, to ptaki u nas zimujące, sporadycznie zalatujące lub migrujące przez teren Polski.

Celem Światowego Dnia Ptaków jest zwrócenie uwagi na potrzebę chronienia ptaków wraz z ich naturalnym środowiskiem. Ich znaczenie zarówno dla przyrody, jak i gospodarki człowieka jest bardzo duże.

Kilka słów o higienie cyfrowej

Witajcie, Kochani! To ja, Wasz Dinuś. Mam nadzieję, że wszyscy odpoczęliście przez wakacje i z nową energią rozpoczęliście ten rok szkolny. Domyślam się, że w czasie wakacji częściej sięgaliście po telefon i gry komputerowe. Przypuszczam, że czas w sieci mijał Wam zdecydowanie za szybko i zapewne po wyłączeniu urządzenia targały Wami silne emocje. Dlatego dzisiaj porozmawiamy z Alą o higienie cyfrowej.

D: Właściwie dlaczego poruszamy ten dosyć trudny temat?

A: W październiku obchodzimy Międzynarodowy Dzień Zdrowia Psychicznego, a niestety coraz więcej czasu spędzamy w telefonach, komputerach oraz innych urządzeniach mobilnych, które w nadmiernej ilości źle wpływają na nasz mózg.

D: A może na początek wyjaśnijmy, co to właściwie jest higiena cyfrowa?

A: Tak samo jak codziennie dbamy o naszą higienę osobistą: pamiętamy o porannej i wieczornej toalecie, myjemy ręce, czeszymy włosy, itp. tak samo powinniśmy zadbać o higienę cyfrową, czyli o zachowania chroniące zdrowie związane z używaniem nowoczesnych technologii

D: O czym musimy pamiętać?

A: Po pierwsze kontrolujmy swój czas spędzony w sieci, dobrym pomysłem będzie poproszenie rodzica o założenie kontroli rodzicielskiej. Dzięki wyznaczonym limitom nie będziemy przekraczać czasu korzystania z urządzenia. Po drugie nie musimy nosić telefonu zawsze przy sobie nie jest on nam potrzebny podczas nauki, on tylko nas rozprasza. Nie sprawdzajmy też co chwilę wiadomości i powiadomień, a najlepiej je wyciszmy, w ten sposób nie będzie nas kusilo, żeby co chwilę zerkać na telefon.

D: A czy jest coś, o czym powinniśmy jeszcze pamiętać?

A: Pamiętajmy, że nic nie zastąpi nam kontaktu z kolegą czy koleżanką w realu. Znajomości internetowe mogą okazać się bardzo niebezpieczne, ponieważ ten, z kim piszemy, nie musi być tym, za kogo się podaje.

D: W takim razie co zamiast telefonu?

A: Jest wiele takich rzeczy. Dobrym pomysłem byłaby jakakolwiek aktywność fizyczna, nie musi to być sport, wystarczy spacer po parku. Nie zapomnijmy też o trenowaniu mózgu poprzez rozwiązywanie łamigłówek sudoku czy krzyżówek. Spędzajmy czas z rodziną i przyjaciółmi, czytamy książki, grajmy w gry planszowe, rysujmy. Sposobów na nudę jest wiele.

D: Czy w takim razie telefony są złe?

A: Absolutnie nie wystarczy nauczyć się z nich mądrze korzystać.

D: I w tym nam mają pomóc zasady higieny cyfrowej?

A: Dokładnie tak, one pozwolą nam złapać balans między światem wirtualnym a rzeczywistym.

D: Zatem dbajmy o siebie i pamiętajmy, że telefon czy komputer, to tylko narzędzia, które mają ułatwić nam życie, a nie zdominować.

Do zobaczenia w listopadzie!

Ala Gąsior, V A

KSIĄŻKI

na jesienne wieczory

DLA KLAS 1-3 :

„Wandzia Węszynos” - seria detektywistyczna dla młodszych.

„Jaga Gzekolada” - opowieść o początkującej wiedźmie.

„Zapiekuj się mną” - seria opisująca życie słodkich, małych zwierzątek znajdujących dom.

DLA KLAS 4-6:

„Strażnicy zamku Penhallow” - seria detektywistyczna, opowiadająca o tajemnicach pewnego zamku.

„Spokoakademia” - historia o dziewczynce, która trafia do Świata zmarłych.

„Dzieci Dwóch Światów” - seria książek opowiadająca o dzieciach odkrywających Sekrety historii.

DLA KLAS 7-8:

„Kroniki Jaaru” – seria opowiadająca o życiu początkującej wiedzy poszukującej prawdy o rodzinie.

„Strażnicy Starogo Lasu” – opowieść o Leszym oraz jego przyjacielach pragnących zwrócić 7 tajemniczych gwiazd na nieboskłon.

„Krew Ferów” – seria opowiadająca o dziewczynie, która złamała Zasady, aby odkryć prawdę o swoim pochodzeniu.

KĄCIK JESIENIARY

-czyli przepis na jesienny wieczór

Brak pomysłu na jesienny wieczór? Żaden problem!

Jedyne, co musisz zrobić, to przygotować rozgrzewający napój oraz pyszną przekąskę, a następnie wygodnie ułożyć się w łóżku i myśleć tylko o tym, że warto było poświęcić chwilę na przygotowanie tych przysmaków. Nie znasz żadnego przepisu? W takim razie oto kilka z nich.

Pumpking spice latte

Składniki:

- 250ml wody
- 300g cukru
- 2 laski cynamonu
- 1/8 łyżeczki: cynamonu, imbiru i gałki muszkatołowej
- 2 łyżki purée z dyni
- kawa z mlekiem

Wszystkie składniki oprócz kawy z mlekiem zagotuj. W ten sposób powstanie syrop na kilka kubków kawy. Najlepiej przełożyć go do słoiczka. Dwie łyżeczki takiego syropu wymieszaj z kawą i gotowe!

Babeczki dyniowe

Składniki:

- 2 jajka
- $\frac{3}{4}$ szklanki cukru
- $\frac{3}{4}$ szklanki oleju
- $\frac{1}{4}$ łyżeczki soli
- 1 szklanka purée z dyni
- 1 łyżeczki cynamonu
- 1 $\frac{1}{2}$ szklanki mąki
- łyżeczka sody
- $\frac{1}{2}$ łyżeczki proszku do pieczenia
- tabliczka czekolady

Wszystkie składniki oprócz: mąki, sody, proszku do pieczenia i czekolady zmiksuj. Dodaj przesianą mąkę, sodę oraz proszek do pieczenia. Dokładnie wymieszaj. Dodaj pokruszoną czekoladę. Włóż do foremek i piecz przez 25 minut w 180°C. Po wyjęciu z piekarnika ostudź je i posyp cukrem pudrem. Smacznego!

Koperniczki

Autorki i autorzy materiałów

Okładka: Lena Gąsior 8A

Spis treści: Lena Gąsior 8A

Mundurek szkolny na osi czasu : Laura Zelek 5B

Co można świętować? : Matylda Kołodziej 4B

Modowe trendy: Aleksandra Wolak 7B

Kilka słów o higienie cyfrowej: Ala Gąsior 5A

Kącik jesieniary: Maja Rzepa 7C

„Ostatnia melodia”- Julia Kieć 8A

Opieka merytoryczna - mgr Kinga Maj

Nasze źródła

Przepisy: <https://beszamel.se.pl>
<https://pl.freepik.com>

Co można świętować?: Kalbi.pl, <https://www.zlotow.pl> ›
[3 czerwca - Dzień Dobrej Oc...](#), <https://helendoron.pl> › ... ›
Artykuły,

Modowe trendy: <https://www.minimalissimo.pl/2024/08/moda-jesien-zima-2024-2025.html>

Mundurek szkolny na osi czasu: <https://styl.interia.pl>,
<https://mybasic.pl>

„Ostatnia melodia”-Książka „Dziewczyny ze Słowaka”

Archiwum zdjęć -własne;

Pozostałe grafiki: Archiwum zdjęć Canva

Do zobaczenia
w listopadzie!

